

INNEHÅLL

	sida
1 Hushållens ekonomiska levnadsförhållanden. Introduktion och sammanfattning <i>Anders Klevmarken</i>	
1 Inledning	1
2 Datainsamling	3
3 Perspektiv på hushållens ekonomi	5
Befolkningsförändringar, arbetsutbud och jämställdhet	5
Löneskillnader	10
Efterfrågan på bostäder	11
Förmögenhetsfördelningen	12
4 Villkor för framtida forskning	13
Referenser	14
2 Vem svarade på frågorna? <i>Peter Brose och Anders Klevmarken</i>	
1 Betydelsen av en hög svarsfrekvens	15
2 Bortfallet i 1984 års undersökning	17
3 Bortfallet i 1986 års tilläggsurval	18
4 Bortfallet i 1986 års panelundersökning	19
5 Bortfallet i 1988 års undersökning	22
6 Sammanfattning	23
Appendix Probit analys av sannolikheten att medverka 1986	26
Tabell	
1 Svartsfrekvenser och bortfall	27
Figurer	
1 Fördelning av antalet barn för bortfall och svar 1984, baserad på information från SPAR	27
2 Åldersfördelning för bortfall och svar 1984, baserad på information från SPAR	28

3	Civilstånd för bortfall och svar 1984, baserad på information från SPAR	28
4	Åldersfördelning för bortfall och svar från tilläggsurvalet 1986	29
5	Civilstånd för bortfall och svar från tilläggsurvalet 1986, baserad på information från SPAR	29
6	Fördelning för 1984 års taxerade inkomst för bortfall och svar från tilläggsurvalet 1986	30
7	Kommunindelning för bortfall och svar från tilläggsurvalet 1986, baserad på information från SPAR	30
8	Åldersfördelning 1984 för bortfall och svar 1986 – män	31
9	Åldersfördelning 1984 för bortfall och svar 1986 – kvinnor	31
10	Tätortsfördelning 1984 för bortfall och svar 1986 – män	32
11	Tätortsfördelning 1984 för bortfall och svar 1986 – kvinnor	32
12	Utbildningsfördelning 1984 för bortfall och svar 1986 – män	33
13	Utbildningsfördelning 1984 för bortfall och svar 1986 – kvinnor	33
14	Sysselsättning 1984 för bortfall och svar 1986 – män	34
15	Sysselsättning 1984 för bortfall och svar 1986 – kvinnor	34
16	Bostadsyta 1984 för bortfall och svar 1986 – män	35
17	Bostadsyta 1984 för bortfall och svar 1986 – kvinnor	35
18	Marginell effekt av ålderskillnader på sannolikheten att delta i 1986 års panel	36
19	Marginell effekt av utbildningsskillnader på sannolikheten att delta i 1986 års panel	36
20	Marginell effekt av antalet barn i hushållet på sannolikheten att delta i 1986 års panel	37
21	Åldersfördelning 1986 för bortfall och svar 1988	37
22	Bostadsyta 1986 för bortfall och svar 1988	38
23	Sysselsättning 1986 för bortfall och svar 1988	38

3 Hur många barn? En studie av fertiliteten i Sverige

Ali Tasiran och Anders Klevmarken

1	Inledning	39
2	Fertiliteten varierar med födelsekohort och ålder	40
3	En modell för kvinnans benägenhet att föda barn	40
4	Resultat	44

5	Sammanfattning	47
	Referenser	49
	Appendix	50

Tabeller

A-1	Estimat av en Box-Cox väntetidsmodell med kvadratisk varaktighetsberoende	51
1	Fruktksamhet efter kvinnans födelseår	54
2	Antalet förstabarnsfödslar efter kvinnans födelsekohort	54

Figurer

1	Exempel på en livshistoria för en kvinna född 1944 och intervjuad 1984	55
2	Andelen förstföderskor efter ålder och födelsekohort	56
3	Andelen förstföderskor efter ålder och födelsekohort	56
4	Andel kvinnor som fött ett andra barn, efter kvinnans ålder och födelsekohort	57
5	Andel kvinnor som fött ett andra barn, efter kvinnans ålder och födelsekohort	57
6	Väntetidsfrekvenser för det första barnet	58
7	Väntetidsfrekvenser för det andra barnet	58
8	Observerade centralkvoter för det första barnet	59
9	Observerade centralkvoter för det andra barnet	59
10	Beräknade sannolikheter för det första barnets födelse, efter kvinnans födelsekohort och ålder	60
11	Beräknade sannolikheter för det första barnets födelse, efter kvinnans födelsekohort och ålder	60

4 Daghemsavgifter och kvinnors yrkesarbete

Siv Gustafsson

	Inledning	61
1	Daghem påverkar familjebudgeten	61
2	Avgifter, köer och efterfrågan på daghem	63
3	Stor spridning på daghemsavgifter och tillgång på platser	65
4	Variationer i daghemsutbyggnaden mellan kommunerna	68
5	Daghemsefterfrågan är priskänslig	70

6	En politisk tolkning	72
	Referenser	74
Tabeller		
1	Daghemsexpansionen i svenska kommuner 1975–1987	65
2	Kommunala variationer i antal daghemsplatser per 100 barn, 1984	69
3	Sannolikheten att kvinnor yrkesarbetar och har plats för små barn i den kommunala barnomsorgen (logitanalys)	71
Figurer		
1	Budgetkurvor med och utan subventionerade daghem	62
2	"Marknaden" för daghemsplatser	64
3	Antal platser per 100 barn, 1984	67
4	Föräldraavgifter 1984	67
 5 Att mäta och estimerar utbudet av arbetskraft <i>Lennart Flood</i>		
1	Introduktion	75
2	Data	76
3	En modell för arbetsutbudet	78
4	Resultat	83
	Referenser	87
	Appendix Modellbeskrivning	89
Tabeller		
1	Deskriptiv statistik	91
2a	Skattade marginaleffekter på arbetsutbudet. Intervjudata för normal arbetstid	92
2b	Skattade marginaleffekter på arbetsutbudet. Tidsanvändningsdata för faktisk arbetstid	92
3a	Parameterskattningar för intervjudata	93
3b	Parameterskattningar för tidsanvändningsdata	94
Figurer		
1a	Mannens marknadsarbete – tidsanvändningsdata	95

1b	Mannens marknadsarbete – intervjudata	95
2a	Kvinnans marknadsarbete – tidsanvändningsdata	96
2b	Kvinnans marknadsarbete – intervjudata	96
3	Betydelsen av barn för männens benägenhet att arbeta. En jämförelse av intervju- och tidsanvändningsdata	97
4	Betydelsen av barn för kvinnornas benägenhet att arbeta. En jämförelse av intervju- och tidsanvändningsdata	97

6 Pensions- och sysselsättningsmönster bland äldre

Lois R Wise

1	Introduktion	99
	Delreträtt	100
	Hel reträtt	101
2	Individuella karakteristika som påverkar arbetstiden	101
	Ålder	102
	Möjligheter till pensionsersättning	103
	Personlig hälsa	103
	Utbildningsbakgrund	104
	Inkomstförhållanden	104
3	Resultat från HUS-undersökningen	105
	Faktorer som sammanhänger med arbetsinsatsen	105
	Sammanlagda effekter av faktorer som påverkar arbetstiden	106
	Arbetstidsmönster. Delreträtt från arbetsmarknaden	107
	Arbetstidsmönster. Arbetstagare som helt lämnat arbetskraften	108
4	Implikationer för politiken och för forskningen	109
	Referenser	111
	Appendix	113

Tabeller

1	Genomsnittlig normal arbetstid för män, efter åldersgrupp	105
2	Personer som delvis lämnat arbetskraften, efter pensionsstatus och ålder	108
3	Män som lämnat arbetskraften, fördelade efter ålder	109

7 Lönestruktur och rörlighet på den svenska arbetsmarknaden

Per-Anders Edin, Bertil Holmlund och Johnny Zetterberg

1	Inledning och sammanfattning	115
2	Branschlönestrukturen i teori och empiri	117
	Branschlönepremier i Sverige	120
	En jämförelse mellan Sverige och USA	122
3	Rörlighet och löneutveckling i Sverige	124
	Databeskrivning	125
	Rörlighetens konsekvenser	126
	Referenser	130

Tabeller

1	Estimerade löneskillnader för industrier på tvåsiffrig nivå (SNI). HUS 1984	131
2	Effekten av branschlöneskillnader på logaritmen av anställningstiden	133
3	Arbetsbyten, 1984–86	133
4	Frivilliga avgångar fördelade efter anställningsförhållande och efter upplevd risk för att förlora arbetet	134
5	Frivilliga avgångar efter anledning till avgång	134
6	Arbetsbyten och geografisk rörlighet	135
7	Konsekvenser av frivilliga och ofrivilliga arbetsbyten	135
8	Medelvärden för utvalda variabler	136
9	Estimerade löneekvationer. Beroende variabel: Log timlön 1986	137
10	Estimerade löneförändringsekvationer, 1984–86. Beroende variabel: Förändring i log timlön	138
11	Effekterna av arbetsbyten och geografisk rörlighet	139
12	Lönevinster för arbetsbytare efter ålder	139

8 Löneskillnader mellan kvinnor och män – En fråga om diskriminering?

Åsa Löfström

1	Kvinnors lön – historik och nuläge	141
2	Lönediskriminering. En empirisk tvärsnittsanalys	147

3	Resultat	149
4	Sammanfattning	154
	Referenser	156
	Appendix	157

Tabeller

1	Kvinnors genomsnittslön i förhållande till mäns i olika yrkesgrupper, 1973–1985	146
2	Linjär regression med timlön (kronor) som beroende variabel och kön m fl variabler som oberoende	150
3	Löneekvationer för kvinnor och män	152
4	Estimerad löneskillnad mellan könen och dess orsaker samt beräkning av diskrimineringskoefficientens storlek	153

Figur

1	Relativ löneutveckling för kvinnor i industrin 1916–1950	142
---	--	-----

9 Inkomstskatter och jämställdhet. En jämförelse mellan Sverige och Västtyskland

Siv Gustafsson

	Inledning	159
1	Särbeskattning gynnar yrkesarbetande kvinnor	160
2	Kvinnors arbetskraftsdeltagande har ökat snabbare i Sverige	162
3	Skattesystemet i Tyskland minskar värdet av kvinnors arbetsinkomster	165
4	Inkomsten och makten i familjen	169
	Den pågående svenska skattereformen	174
	Referenser	176

Tabeller

1	Arbetskraftsdeltagande i Sverige och Västtyskland	163
2	Simulerad årsinkomst efter skatt om endast mannen yrkesarbetar och genomsnittslön efter skatt för gifta och samboende kvinnor. Kvinnan är 20–59 år	167
3	Logit analys av sannolikheten att yrkesarbeta för svenska och tyska gifta eller samboende kvinnor	168

4	Kvinnans förvärvsinkomst som andel av familjens inkomst. Kvinnan är 20–59 år	170
5a	Andel par efter kvinnans och mannens arbetstid	173
5b	Andel par efter kvinnans och mannens utbildning	173

Figurer

1	Budgetkurvor när kvinnan varierar sin arbetstid enligt tyska och svenska skatteregler. Mannens inkomst före skatt och kvinnans lön före skatt konstanta	161
2	Budgetlinjer för familjeinkomsten efter kvinnans arbetstid med svensk respektive tysk skatt	166
3	Marginalskatt och genomsnittsskatt enligt det tyska och det svenska skattesystemet	171

10 Arbete och fritid: Svenska hushålls tidsanvändning 1984

Lennart Flood och Anders Klevmarken

1	Inledning	177
2	Hushållens tidsanvändning, en överblick	180
3	Internationella jämförelser	184
4	Arbetsdelning och komplementaritet i hushållens tidsanvändning	185
5	En analys av tidsanvändningen i Sverige 1984	190
6	Sammanfattning	198
	Referenser	201
	Appendix Modellbeskrivning	202

Tabeller

1	Preferenser för vissa aktiviteter i USA och i Sverige	205
2a	Tidsanvändningen 1984 efter ålder – samtliga respondenter	206
2b	Tidsanvändningen 1984 efter ålder – samboende	207
3	Tidsanvändningen 1984 efter antal barn	208
4	Tidsanvändningen 1984 efter yngsta barnets födelseår	209
5	Mäns tidsanvändning efter bruttolön i underhåll och reparation samt i trädgårdsarbete	210
6	En jämförelse av tidsanvändningen mellan några länder	211

Figurer

1	Preferenser för valda aktiviteter	212
2	Genomsnittlig tidsanvändning	213
3	Marknadsarbete i sex olika länder	214
4	Hushållsarbete i sex olika länder	215
5	Hushållsarbete efter arbetsstatus	216
6	Barnomsorg efter arbetsstatus	217
7	Underhåll och reparation efter arbetsstatus	218
8	Utbildning efter arbetsstatus	219
9	Vila, hygien, måltid efter arbetsstatus	220
10	Nöjen, rekreation efter arbetsstatus	221
11	Mannens och kvinnans arbetstid	222
12	Mannens och kvinnans hushållsarbete	223
13	Mannens och kvinnans barnomsorg	224
14	Mannens och kvinnans fritid	225
15	Marginaleffekter av marknadsarbete	226
16	Marginaleffekter av marknadsarbete på hushållsarbete och barnomsorg	227
17	Marginaleffekter av marknadsarbete på nöjen och rekreation	228
18	Marginaleffekter av nettolönen	229
19	Ålderns effekt på tidsanvändningen	230
20	Utbildningens effekt på tidsanvändningen	231
21	Marginella effekter av antal barn i olika åldrar	232
22	Regionala skillnader i tidsanvändning	233

11 Aspekter på bostadsefterfrågan. Förmögenhetsplacering och flyttkostnader

Peter Englund

1	Introduktion	235
2	Bostaden som förmögenhetsplacering	237
3	Bostadsval och flyttkostnader	239
4	Sammanfattning	242
	Referenser	244

Tabeller

1	Förmögenhetens sammansättning, genomsnitt för 1983/84	245
2	Probitestimater av sannolikheten att inneha en viss tillgång	246
3	Efterfrågeekvationer	247
4	Pris- och inkomsteffekter för sannolikheten att välja en viss upplåtelseform framför en annan	248
5	Pris- och inkomsteffekter för efterfrågan på småhus respektive bostadsrätter	248
6	Efterfrågeekvation för småhus och hyresrätter	249

Figurer

1	Strukturen på hushållens tillgångar	250
2	Typiskt mönster på bostadskonsumtion med transaktionskostnader	251

12 Förmögenhetsfördelningen i Sverige 1984-1986

Lars Bager-Sjögren och Anders Klevmarken

1	Inledning	253
2	Hur rika är svenska hushåll och hur ojämn är förmögenhetsfördelningen?	255
	Hushållens tillgångar och skulder, totalt och genomsnittligt	256
	Förmögenhetsfördelningens ojämnheter	258
3	Vad förklarar skillnaderna i förmögenhet?	261
4	Sammanfattning	264
	Referenser	265
	Appendix Parameterestimater	266

Tabeller

1	Jämförelse av data från HUS-undersökningen med data från HINK. Tabellen gäller årsskiftet 1983/84	268
2	Ojämnheten i förmögenhetsfördelningen. Ej jämförelse mellan tre svenska undersökningar	269
3	Internationell jämförelse av förmögenhetsfördelningen	269
4	Bruttoförmögenhetens fördelning på tillgångsslag efter storleken på nettoförmögenheten	270
5	Värdet av olika förmögenhetskomponenter 1983/84 efter åldersgrupp	271
6	Värdet av olika förmögenhetskomponenter 1983/84 efter hushållstyp	272

Figurer

1	Jämförelse av ojämnheten i förmögenhetsfördelningen och i fördelningen för disponibel inkomst	273
2	Tillgångarnas relativa andel av bruttoförmögenheterna 1983/84 per decil av nettoförmögenheten	274
3	Brutto- respektive nettoförmögenhet efter åldersklass 1983/84	274
4	Skattade effekter på hushållets förmögenhet av skillnader i hushållsföreståndarens ålder	275
5	Hushållstypens betydelse för förmögenhetens storlek	275
6	Utbildningens betydelse för hushållsförmögenhetens storlek	276
7	Relativa förmögenhetsskillnader till följd av skillnader i arbetsmarknadserfarenhet	276
8	Effekten av faderns yrke på hushållets förmögenhet	277